

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTOST307SOK Komparatisztika II. ea.

Tantárgy neve: Komparatisztika	Tantárgy Neptun kódja(i): BTOST302SOK, BTOST307SOK (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kertész Noémi adjunktus	
Közreműködő oktató(k): Kertész Noémi adjunktus	
Tantárgyi egység: Komparatisztika II. ea.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTOST307SOK (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 2T (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak összel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: BTOST302SOK (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 1 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számmonkérés módja (a/gy/k/b): kollokvium (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számmonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): <i>Motívum, archetípus, toposz, metafora, szimbólum</i> – az előadás a komparatisztika alapfogalmait tisztázza elméletileg és történetileg, majd azok működését mutatja be a magyar és a világirodalom folyamatosan újraírt témáinak, illetve azok kanonikus elbeszéléseinek a komparatív elemzésével.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás</i>: A hallgatók képet kapnak az irodalomtudomány jellemző elemzési és értelmezési módszereiről, megismerkednek egyes részterületeinek alapvető szakkifejezéseivel. <i>képesség</i>: Képesek lesznek az irodalmi szövegeket az irodalomtudomány szempontjából értelmezni, a problémákat releváns módszertani megközelítésből elemezni. <i>attitűd</i>: Tudatosan képviselik a megismert szakmai normákat, és hitelesen közvetítik azokat. <i>autonómia és felelősség</i>: Tudatosan képviselik az irodalomtudomány területén alkalmazott módszereket, és elfogadják más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.</p>	
<p>Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban: 1-3. Elméleti alapozás: a fogalmak tisztázása, alakulástörténete, a jelentések rétegzettsége. A konkrét történetek mitológiai-irodalmi és képzőművészeti hagyományának, ill. recepciójának az áttekintése. 4-6. Hajó és hajózás: Alkaios, Az állam hajója; Catullus, Hajócska (IV); Horatius I. 3. (A Vergiliust Athénba vivő hajóhoz), II. 10. (Licinius Murenához), I. 14. (Az államhoz) 7-8. Hajó és hajózás: Berzsenyi Dániel, Osztályrészem Tóth Árpád, Hajó a dokkban A. Rimbaud, A részeg hajó 9-10. Szárny és szárnyalás: Ovidius, Átváltozások VIII, 152-235. Tompa Mihály, Ikarus</p>	

Kosztolányi Dezső, Icarus

11-12. Szárny és szárnyalás: Dsida Jenő, Kréta szigetén Ch. Baudelaire, Az albatrosz
13-14. A hajózás és a repülés metaforikája mint szövegstrukturáló erő: Seneca, Medea;
Lj. Ulickaja, Médea és gyermekei, Magvető, Bp., 2003.

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerzhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

A tematikában megnevezett elsődleges szövegek.

R. Trousson, Az összehasonlító irodalomtörténet egy problémája = Lengyel Béla (szerk.), *Az összehasonlító irodalomtörténet klasszikusai*, Universitas, Bp., 1995, 183-198.

R. Wellek, A. Warren, Kép, metafora, szimbólum, mítosz = R. Wellek, A. Warren, *Az irodalom elmélete*, Osiris, Bp., 2002, 187-216.

P. Ricoeur, *Az élő metafora*, Osiris, Bp., 2006, 15-72.

Gloviczki Zoltán, Icarus, *Antik Tanulmányok XLVI* (2002) 109-117.

Ritoók Zsigmond, Amphión és Icarus = Ritoók Zs., *Vágy, költészet, megismerés*. Válogatott tanulmányok, Osiris, Bp., 2009, 367-380.

Patricia J. Johnson, *Ovid before Exil. Art and Punishment in the Metamorphoses*, University of Wisconsin Press, Wisconsin, 2008.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Kerényi Károly, *Görög mitológia* (bármelyik kiadás)

Pál József, Újvári Edit (szerk.), *Szimbólumtár: Jelképek, motívumok, témák az egyetemes és a magyar kultúrából*, Balassi, Bp., 1997. URL:

<https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/szimbolumtar/ch03s03.html> (hozzáférés ideje: 2018. 07. 04.)

Darab Ágnes, „Icarus sorsát vállalom.” Az Icarus-mítosz recepciója a magyar irodalomban, *ITK CXIII* (2009)/3, 337-347.

Darab Ágnes, Médeia útjai (Ljudmila Ulickaja: Médea és gyermekei), *Alföld* 60 (2009)/9, 85-93.

A *Helikon* 1996/1–2, Intertextualitás című tematikus számai

--